

Prof. dr. K. (Klaas) Breur, Rotterdam 14 april 1916 – Amstelveen 18 juni 1981, is een Nederlandse arts die zich in het Rotterdams Radiotherapeutisch Instituut (RRTI) specialiseerde in de radiotherapie. Hij werd in 1964 aan de Universiteit van Amsterdam benoemd tot hoogleraar radiotherapie, en was daarmee de eerste Nederlandse hoogleraar in dit vakgebied. Van 1964 tot 1981 was hij hoofd van de bestralingsafdeling van het Antoni van Leeuwenhoek.

Klaas Breur is de zoon van Nicolaas Breur (bouwkundig aannemer) en Wilhelmina Holster. Hij is getrouwd met Lena (Keek) van Eijk, op 5 augustus 1943 te Rotterdam.

In 1933 begon hij in Leiden zijn studie geneeskunde met het doel om huisarts te worden. Doordat de Leidse universiteit door de Duitse bezetters in 1942 werd gesloten, kon het artsdiploma hem niet worden uitgereikt, hoewel zijn studie was voltooid. In 1943 kwam hij uit nieuwsgierigheid in het RRTI en raakte gefascineerd door de radiotherapie. Na 3 maanden vroeg Daniel den Hoed hem te blijven en radiotherapeut te worden. Na de oorlog kreeg hij in 1945 officieel het artsdiploma. In 1947 werd hij ingeschreven als specialist-radioloog. In 1948 werd hij benoemd tot onderdirecteur van het RRTI.

Nog in 1948 werd Klaas Breur opgeroepen om zijn militaire dienstplicht te vervullen. Zijn legeronderdeel wordt uitgezonden naar Nederlands Indië om deel te nemen aan de “politie acties” tegen het leger van de jonge Republiek Indonesia. In 1950 wordt Breur na het plotselinge overlijden van Daniel den Hoed teruggestuurd om diens werk voort te zetten. Hij bekleedt de functie van directeur samen met de weduwe van Den Hoed, de radiologe mevrouw Sytske den Hoed – Sytsema.

Van 1950 tot 1964 heeft Breur zijn stempel gezet op het RRTI. Hij bouwt voort op de uitgangspunten van Den Hoed, waarbij iedere beslissing van de radioloog gebaseerd dient te zijn op klinisch onderzoek. Vanaf het begin heeft Breur de nadruk gelegd op de behandeling van de patiënt in teamverband en in multidisciplinair overleg. Zo ontstond de samenwerking met de Rotterdamse urologen. Het was zijn initiatief om bij blaastumoren radiumimplantaties uit te voeren. Mede daardoor groeide het Rotterdamse instituut uit tot een belangrijk centrum voor de behandeling van blaastumoren. In 1964 wordt hem in Amsterdam de mogelijkheid geboden om in een gecombineerde functie het belang van de radiotherapie ook op universitair niveau te onderstrepen. Hij wordt hoofd van de bestralingsafdelingen van het Antoni van Leeuwenhoek en het Wilhelmina gasthuis, en, als eerste in Nederland hoogleraar in de radiotherapie aan de Universiteit van Amsterdam. Beide afdelingen zijn sinds zijn aantreden sterk gegroeid.

In zijn functioneren kan men drie hoofdlijnen herkennen:

- Opbouw van klinisch werk met gezamenlijk onderzoek, verslaggeving en beslissing, behandelingsprotocollen, consulentschappen en werkgroepen. Hiervan is veel terug te vinden in de opzet van de Integrale Kanker Centra.
- Vernieuwing van methoden voor de radiotherapeutische behandeling, op basis van retrospectief onderzoek en fundamenteel en experimenteel radiobiologisch onderzoek. Zijn proefschrift “Groeisnelheid en stralengevoeligheid van gezwellen bij de mens” (1965, Leiden) over de groei van longmetastasen voor en na bestraling is daarvan een goed voorbeeld.
- De ontwikkeling van het beroep en de positie van de radiotherapeut in de medische wereld. De organisatie van nationale en internationale samenwerkingsstructuren. Hij was betrokken bij de sectie radiotherapie van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie en was van 1978 tot zijn overlijden de eerste voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Radiotherapie. In internationaal verband zette hij zich in voor de groei van de Organisation Européenne de la Recherche du Cancer (OERTC) en in 1980 was hij een van de oprichters van de European Society for Therapeutic Radiology and Oncology (ESTRO), waarvan hij de eerste voorzitter werd vlak voor zijn overlijden.

In de loop der jaren is prof. Breur drie maal betrokken geweest bij het ontwerpen van de huisvesting van een bestralingsafdeling. Breur was er trots op de zoon te zijn van een aannemer. Hij had de gave om een logische en efficiënte ruimte-indeling te kunnen ontwerpen, die optimale voorwaarden schept voor de gang van zaken op een radiotherapie-afdeling. Nieuwbouw waar zijn invloed zichtbaar is werd geopend in 1965 in de nieuwe Daniel den Hoed kliniek in Rotterdam zuid, in 1973 in het nieuwe Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam Slotervaart, en in 1983 in het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam Zuid-Oost.

Prof. K. Breur heeft een belangrijke invloed gehad op de groei van de radiotherapie in Nederland en daarbuiten. Er werd nog veel van hem verwacht. Als een eerbetoon aan hem heeft ESTRO zijn naam verbonden aan een jaarlijkse prijs, de “Klaas Breur Gold Medal”. Dit is de hoogste onderscheiding die ESTRO kent en deze wordt uitgereikt wegens een uitzonderlijk belangrijke bijdrage aan de radiotherapie in Europa. Nederlandse winnaars zijn prof. dr. G.W. Barendsen (1986), prof. A. van der Kogel (1994), prof. dr. H. Bartelink (1997), dr. B. Mijnheer (1998), en prof. dr. M. van Herk (2004).

*) Informatie is met name ontleend aan met name de volgende bronnen:

- “Radiotherapie in Nederland, een historisch perspectief”, door dr H C Stam, 1993
- “In memoriam prof. dr. K. Breur” door J.A. Bangert, J.M.V. Burgers, D. Gonzalez Gonzalez ea., Ned. Tijdschrift voor geneeskunde 125, nr34, 1981, pp 1395-1396.
- <http://www.estro.org/about/awards/award-lectures-breur-award>